herpy

GEKKOER

Bavayia cyclura

Bavayia cyclura er en liten, nattaktiv gekko fra skogene på Ny-Caledonia, der den om dagen skjuler seg under bark og i hulrom i trærne. Den holdes neppe i terrarier, og det finnes lite kunnskap om stellet. Arten er truet i naturen.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Forest bavayia Tidligere navn: *Peripia cyclura; Lepidodactylus cyclurus* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**7 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Tørrskog og regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**12-18 mnd.**
Kullstørrelse	**2 egg**
Inkubasjon	**60-120 dager** ved 22-25 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Bavayia cyclura er en liten gekko i familien Diplodactylidae. Den blir opptil 72 mm fra snute til kloakk, og halen er omtrent like lang som kroppen, så det samlede målet er opptil omtrent 15 cm. Skjellene er fine og kornete uten knuter, og fargene er dempede. Tærne er utvidede med klebelameller og har alle klør.

Arten ble beskrevet av Albert Günther i 1872 som *Peripia cyclura* og er typeart for slekten *Bavayia*. Artsnavnet kommer av gresk kyklos (rund) og oura (hale), fordi halen er rund i tverrsnitt, mens den er mer flattrykt hos andre arter i slekten. Slekten ble revidert i 2022, og antallet arter økte til 41. Eldre opplysninger om *B. cyclura* kan derfor omfatte dyr som i dag hører til andre arter. Den ligner svært på *Bavayia crassicollis*.

B. cyclura er nattaktiv og sky og er et dyr å observere.

Utbredelse og leveområde

Bavayia cyclura finnes bare på Ny-Caledonia, på hovedøya Grande Terre og på Île des Pins med de nærmeste småøyene. Eldre opplysninger nevner også Loyalty-øyene, men det funnet er usikkert etter revisjonen av slekten.

Kartet er sentrert på midten av Grande Terre, og rammen dekker hovedøya og Île des Pins.

Naturlig utbredelse: Ny-Caledonia.

LEVEOMRÅDE

Bavayia cyclura lever i skog på Ny-Caledonia og holder til i trærne. Om dagen gjemmer artene i slekten seg under bark, i hulrom i trær og under steiner.

Klimaet er tropisk med en varm og fuktig årstid fra omtrent november til mars, da temperaturen ligger på 27-30 °C, og en kjøligere og tørrere årstid fra omtrent juni til august med 20-23 °C. Årsmiddeltemperaturen er 23 °C, og luftfuktigheten kan nå opp mot 80 %, selv om passatvinden demper den. Nedbøren varierer mye fra den tørre vestkysten til de fuktige områdene mot øst. Gekkoen er nattaktiv og lever av virvelløse dyr.

Stell

TERRARIET

Det finnes lite kunnskap om stellet av *Bavayia cyclura*, og arten holdes neppe. Anbefalingene bygger på klimaet og leveområdet på Ny-Caledonia og på bedre kjente gekkoer fra samme øygruppe: tallene er lånt fra *Eurydactylodes agricolae* og *Correlophus ciliatus*.

Et enkelt dyr eller et par trenger et høyt terrarium på minst 30 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). Høyden er viktigere enn bunnarealet, fordi gekkoen klatrer på bark og grener. Innred med skråstilte grener og korkbark som gir sprekker å gjemme seg i, samt levende planter med brede blader som pothos og bromelier. Bunnen kan være fuktig jord uten gjødsel blandet med kokosmuld og dekket av visne blader, gjerne som bioaktivt bunnsubstrat med spretthaler og skrukketroll.

Terrariet må ha nettventilasjon, slik at luften skiftes og dråpene tørker opp i løpet av dagen.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal temperaturen i terrariet til *Bavayia cyclura* ligge på 22-26 °C og om natten på 18-21 °C. Det er ikke behov for en varm solplass, fordi arten er nattaktiv og skjuler seg i dagtimene. Hold temperaturen under 28 °C; årsmiddeltemperaturen på Ny-Caledonia er 23 °C.

Mål med et digitalt termometer midt i terrariet og øverst. Sitter dyret med åpen munn eller er sløvt, er det for varmt.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten i terrariet til *Bavayia cyclura* skal ligge på 60-80 %, med en tydelig stigning om natten. Sprøyt terrariet sent på ettermiddagen, slik at blader og grener er dekket av dråper når gekkoen våkner. Dråpene er dens viktigste drikkevann, og en lav skål med friskt vann kan stå fremme som supplement.

Fuktigheten må veksle med uttørking i løpet av dagen. Er det fortsatt dråper på rutene neste ettermiddag, er det for lite luftskifte, eller det sprøytes for mye.

LYS OG UVB

Bavayia cyclura er nattaktiv og trenger ikke sterkt lys. Et svakt UVB-lys i Ferguson-sone 1 over en del av terrariet er en fordel, men ikke nødvendig når fôret pudres med kalk og D3. Behovet er ikke dokumentert for arten. Hold dagslengden på omtrent 12 timer med mørke om natten, og sørg for skygge og skjul hele dagen.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Bavayia cyclura lever av virvelløse dyr. Gi små levende insekter som bananfluer, nyklekte siklader og små kakerlakknymfer, pudret med kalk med D3. Insektene må ikke være bredere enn avstanden mellom dyrets øyne. Om arten tar frukt eller ferdigfôr til fruktetende gekkoer, er ikke dokumentert.

Unger får fôr daglig og voksne to-tre ganger i uken. Fjern insekter som ikke er spist, slik at de ikke plager gekkoen. Juster mengden etter dyrets kroppsform, slik at det verken blir tynt eller feit.

ATFERD OG HÅNDTERING

Bavayia cyclura er sky og nattaktiv, og den tynne huden og den lette halen gjør den uegnet til håndtering. Ta den ikke opp. Er det nødvendig å flytte den, så lokk den inn i en beholder. Halen kastes lett og vokser ikke ut igjen i samme form.

Hvordan arten tåler selskap, er ikke dokumentert. Hold dyrene enkeltvis eller som et par i et større terrarium med mange skjul, og skill dem hvis det ene blir jaget eller går ned i vekt.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene hos *Bavayia cyclura* har preanale porer på undersiden foran kloakken; i slekten er det 7-46 porer i én til fire rader. Alder og størrelse ved kjønnsmodning er ikke dokumentert. Hos lignende ny-caledonske gekkoer ligger kjønnsmodningen på 12-18 måneder.

PARRING

Paringsrytmen hos *Bavayia cyclura* er ikke dokumentert. En kjølig periode på noen uker med litt kortere dager og kjøligere netter tilsvarer den kjølige årstiden på Ny-Caledonia og kan gjøre hunnene mer villige. Paringen skjer av seg selv når et par settes sammen. Jager hannen hunnen konstant, så skill dem.

EGGLEGGING OG KULL

Bavayia cyclura legger to egg om gangen. Antall kull per år er ikke dokumentert. Hunnen legger eggene i hulrom, under bark eller i bladhjørner, så sørg for flere egnede steder. Eggene klistrer seg ofte fast, så løsne dem ikke med makt.

Gi hunnen ekstra kalk i hele sesongen, og sjekk eggleggingsstedene jevnlig.

INKUBASJON

Fastlimte egg inkuberes der de sitter. Løse egg flyttes forsiktig til en liten, ventilert boks med lett fuktig underlag uten å bli vendt. Ved 22-25 °C klekkes eggene hos *Eurydactylodes agricolae* etter 60-120 dager; for *Bavayia cyclura* er inkubasjonen ikke dokumentert.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene av *Bavayia cyclura* er små og sarte. Hold dem adskilt fra de voksne i en liten faunaboks med nettventilasjon, et skjul og et stykke bark, og sprøyt daglig. Gi bananfluer og små siklader pudret med kalk fra de første dagene. Veksthastigheten er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

Det er ingen dokumenterte sykdommer hos *Bavayia cyclura* i fangenskap, så rådene bygger på erfaringer med lignende gekkoer. De typiske problemene er:

- For lite kalk og D3, som gir bløte kjever og krumme lemmer.
- For mye varme: lengre tid over 28 °C stresser dyret og kan være livsfarlig.
- Stillestående, mettet luft og mugg, som gir hudinfeksjoner.
- Tapt hale, som skyldes stress eller feil håndtering.

Søk veterinær med erfaring med krypdyr hvis gekkoen er sløv, går ned i vekt eller slutter å spise.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.